Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Ob železnici 30 a, 1000 Ljubljana
T: 01 544 54 80
E: tajnistvo@zbornica-zveza.si
www.zbornica-zveza.si

Št.: 740-1/26-43
Datum: 9. 11. 2026

Zadeva: Mnenje o aplikaciji subkutane infuzije v domu za starejše

Spoštovani,

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (v nadaljnjem besedilu Zbornica – Zveza) je prejela vprašanje o opredelitvi dela v dejavnosti zdravstvene nege (v nadaljnjem besedilu ZN). Zavod sprašuje, katere kompetence ima tehnik zdravstvene nege pri aplikaciji subkutane infuzije uporabniku v domu za starejše.

Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US, 84/23 – ZDOsk-1, 102/24 – ZZKZ, 32/25 in 112/25 – odl. US, v nadaljnjem besedilu ZZDej) v 55. členu določa, da lahko zdravstveni delavec samostojno opravlja vsako delo, za katero ima ustrezno izobrazbo in je zanj usposobljen ter ima na razpolago ustrezno opremo. Za svoje delo prevzema etično, strokovno, kazensko in materialno odgovornost. Poleg tega 45. člen ZZDej določa, da zdravstveni delavci opravljajo zdravstveno dejavnost v skladu s sprejeto zdravstveno doktrino in s kodeksom medicinske deontologije oziroma z drugimi strokovnimi in etičnimi kodeksi.

Odredba o seznamu poklicev za zdravstveno dejavnost (Uradni list RS, št. 111/22, 90/24 in 93/25) v Prilogi 1 (Seznam poklicev zdravstvenih delavcev) ter dokument Poklicne kompetence in aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege z razlago (2021), dostopen na povezavi: https://zbornica-zveza.si/wp-content/uploads/2025/03/Z-Z_PoklicneKompetence_2021_splet_.pdf, ki je bil sprejet na podlagi 38. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti – ZZDej-K (Uradni list RS, št. 64/17, 73/19, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPDVE in 112/21 – ZNUPZ), določata kompetence oziroma pristojnosti izvajalcev zdravstvene nege.

Pristojnost za aplikacijo zdravil je odvisna od poti vnosa. Glede na to, da subkutana pot predstavlja poseg v telo, je za njeno uvedbo kompetentna diplomirana medicinska sestra (v nadaljnjem besedilu dipl. m. s.). Dipl. m. s., ki uvede subkutano pot za aplikacijo infuzije, mora med drugim izbrati primerno mesto za aplikacijo, ustrezno velikost kanile, poznati mora aseptično tehniko izvedbe aktivnosti, poznati mora zdravila, ki jih aplicira, način učinkovanja zdravil, morebitne komplikacije apliciranih zdravil, znati mora opazovati vbodno mesto in prepoznati komplikacije, do katerih lahko pride v celotnem postopku aplikacije infuzije subkutano.

TZN je pristojen za aplikacijo zdravil skozi usta, na kožo, sluznico, vaginalno, rektalno, v podkožje in v mišico. Za aplikacijo zdravil v žilo, vključno s kemoterapijo, je pristojna dipl. m. s. TZN ni pristojen za aplikacijo infuzijske raztopine, v kateri je antibiotik ali drugo visoko tvegano zdravilo. Za aplikacijo take terapije je odgovorna dipl. m. s. TZN je pristojen za menjavo infuzijske raztopine, ki nima dodanih visoko tveganih zdravil, prav tako je TZN pristojen za odstranitev infuzijskega sistema in uravnavanje ustreznega pretoka infuzijske raztopine (kapalna infuzija, aplikacija infuzije preko črpalke ali perfuzorja). Enako je kompetenca TZN odstranitev različnih sistemov za aplikacijo zdravil, učinkovin, krvi in krvnih pripravkov. Zdravstvenovzgojno delo oziroma izvajanje vzgojne in izobraževalne aktivnosti pri pacientu in

Ob železnici 30 a, 1000 Ljubljana
T: 01 544 54 80
E: tajnistvo@zbornica-zveza.si
www.zbornica-zveza.si

pomembnih drugih so v pristojnosti dipl. m. s. Prebrizgavanje kanile je v pristojnosti TZN, pri čemer se za prebrizgavanja uporabljajo industrijsko pripravljene brizgalke s fiziološko raztopine od 3 do 5 ml. TZN mora znati prepoznati komplikacije, znati pravilno ukrepati in o spremembah poročati nadrejenim.

Zbornica – Zveza meni, da je kompetenca dipl. m. s. uvajanje subkutane poti in fiksacija le-te na kožo uporabnika, ki se lahko uporablja za aplikacijo infuzije NaCl. TZN pa lahko nato nastavi infuzijo NaCl, spremlja pretok, regulira hitrost, po izteku lahko zamenja plastenko/steklenico z novo, prebrizga kanilo in jo po izteku predpisane količine zapre.

S pozdravi

Pripravila:

Adrijana Debeljak, dipl. m. s., univ. dipl. org.,
strokovna sodelavka

Anita Prelec,
predsednica Zbornice – Zveze